APLICAȚII MILITARE ŞI ÎN SPIONAJ ALE PARAPSIHOLOGIEI

Fiz. Dr. Ioan Mamulaş

1. Utilizarea aptitudinilor şi manifestărilor de tip parapsihic pentru scopuri militare şi de obținere de informații secrete are o istorie îndelungată şi departe de a fi încheiată; în cele ce urmează sunt prezentate doar unele exemple dintr-o serie ce este departe de a fi exhaustivă.

În Biblie (*Regi II, 6*) se afirmă că profetul Elisei (secolul IX î. H.) şi-ar fi folosit abilitățile clarvăzătoare pentru pentru a-l înştiința pe regele Israelului despre planurile de bătălie pe care regele Siriei le făcea împotriva lui. Înştiințat despre capacitățile vizionare ale lui Elisei, regele sirian a trimis un detaşament pentru a-l captura; dar proorocul, prin „puterile" cu care era înzestrat, i-a orbit şi derutat pe oştenii sirieni, astfel încât aceştia au putut fi prinşi de izraeliți. Relatări similare (unele chiar mai spectaculoase) sunt şi cele referitoare la exodul din Egipt, invadarea Canaan-ului, cuceririle militare ale lui Saul, David şi Solomon. În acest context, nu este poate lipsit de semnificație faptul că serviciile de informații americane acordă atenție învățămintelor pentru activitatea de spionaj care pot fi deduse din studierea Bibliei. Spre pildă, un articol apărut în anul 1978 în revista de uz intern *„Studies in Intelligence"*, publicație a *Central Intelligence Agency* (CIA), se intitulează sugestiv *„A Bible Lesson on Spying"*.

În ale sale „Istorii", Herodot relatează ceea ce astăzi ar putea fi numit primul experiment de testare a capacităților extrasenzoriale în vederea utilizării acestora pentru interese politico-militare. „Experimentul" a fost inițiat şi coordonat de Cresus, rege al Lydiei (stat antic din vestul Asiei Mici) între anii 595 î. H. şi 547 î. H. Îngrijorat de vecinătatea cu imperiul persan, el se gândea *„dacă nu i-ar fi cu putință să stăvilească întinderea perşilor mai înainte ca ei să se fi întărit prea mult. Chibzuind la aceasta, se hotărî să întrebe oracolele aflate în Ellada, cât şi pe cele din Libya. Trimise, prin urmare, soli în diferite locuri, unii cu poruncă să meargă la Delfi,, alții la Abai, în Focida, alții la Dodona; câțiva au fost trimişi şi la oracolele lui Amphiaraos şi Trophonios, ba unii până şi în ținutul Miletului, la Branchizi. Acestea au fost oracolele elineşti la care Cresus îşi mână slujitorii, cu gândul să le cerceteze. Pe alți slujitori îi trimise cu poruncă să întrebe până şi oracolul din Libya, la templul lui Ammon. Cresus îşi trimitea oamenii pentru a pune la încercare ştiința*

oracolelor; abia după ce s-ar fi încredințat că spun adevărul, regele urma să le mai întrebe încă o dată, prin credincioşii săi, dacă era sau nu bine să se ridice cu război împotriva perşilor. Iată ce porunci lydienilor regele când i-a trimis să încerce oracolele: numărând cu grijă zilele ce se vor scurge din ziua plecării lor din Sardes (capitala Lydiei – n. n.)*, să nu întrebe oracolele decât când se vor fi împlinit o sută de zile în cap, şi atunci abia să vorbească astfel: «oare ce face în clipa aceasta Cresus al lui Alyattes, regele lydienilor?»; apoi să însemne în scris răspunsul fiecărui oracol şi să-l aducă chiar lui. Ce vor fi răspuns celelalte oracole, nimeni nu poate spune; însă la Delfi, de îndată ce lydienii au intrat în templu cu gândul să-l încerce pe zeu, nici nu apucară să întrebe cele poruncite, că Pythia grăi în hexametri următoarele:*

Ştiu câte fire are nisipul şi-ntinderea mării,
Pot înțelege pe cel făr'de auz şi-l aud pe cel mut.
Până în piept îmi pătrunde mirosul de broască țestoasă,
Când în tingire ea fierbe cu carne de miel laolaltă.
Zace sub ea întinsă aramă, şi aramă-i deasupra…

După ce lydienii îşi însemnară în scris răspunsul dat de Pythia, făcură calentoarsă la Sardes. Pe măsură ce trimişii se înfățişau înaintea lui Cresus cu răspunsurile oracolelor, regele le deschidea numaidecât pe fiecare în parte şi arunca o privire la rândurile scrise. Dar niciunul din răspunsuri nu-l mulțumi. De îndată însă ce văzu răspunsul de la Delfi, înălță rugi şi recunoscu adevărul celor spuse – socotind oracolul de laDelfi drept singurul oracol nemincinos, deoarece ghicise ceea ce făcuse el. Într-adevăr, după ce-şi trimisese credincioşii să cerceteze oracolele, păzind cu grijă sorocul zilelor, iată ce a pus la cale Cresus: gândindu-se la ceva peste putință de ghicit şi înțeles, a tăiat în bucăți o broască țestoasă şi un miel, pe care le-a fiert apoi împreună într-un căzănel de aramă acoperit cu un capac de aramă. (...) Cât despre răspunsul dat lydienilor de oracolul lui Amphiaraos (...) nu pot să povestesc nimic; în privința răspunsului nu se spune altceva decât că regele a rămas încredințat că şi acest oracol era de crezut" [1, p. 33 – 34]. Lămurit asupra rezultatelor testului său, Cresus a trimis iarăşi mesageri la oracolul din Delfi şi la oracolul lui Amphiaraos de lângă Theba, pentru a întreba dacă putea să pornească războiul împotriva perşilor. *„La întrebările puse de soli* – spune Herodot – *cuvântul celor două oracole s-a dovedit a fi aidoma. Ele i-au prevestit lui Cresus că, de va porni lupta contra perşilor, va nimici o mare împărăție"* [1, p. 36].

Cresus a interpretat răspunsul ambiguu al oracolelor după cum i-a convenit şi, ferm convins că împărăția ce urma să fie nimicită era aceea a perşilor, a pornit războiul contra lor. Din nefericire pentru el şi pentru Lydia, a fost învins de Cirus al II-lea, regatul său fiind desfiinţat şi încorporat în imperiul persan; împărăția nimicită fusese chiar a lui. În ce priveşte testul pe care-l făcuse, să remarcăm că, la drept vorbind, regele lydian verificase numai capacitățile extrasenzoriale referitoare la culegerea de informații la timpul prezent ale oracolelor, nu şi pe cele de tip premonitoriu.

Cel mai vechi tratat militar cunoscut, *„Arta războiului”*, scris în jurul anului 500 î. H. de generalul chinez Sun Tzu, subliniază legătura directă dintre succesul în luptă şi dirijarea cu măiestrie a forței/energiei subtile denumită *Qi*. Sun Tzu argumenta că bătăliile pot fi câştigate prin combinația dintre tacticile militare convenționale şi direcționarea precisă a *Qi*-ului care străbate corpul războinicului şi poate fi folosit pentru a influența mintea inamicului, provocându-i reducerea sau chiar anihilarea capacității combative.

Eroina Franței Jeanne d’Arc (1412 – 1431) şi-a urmat premonițiile, viziunile şi „vocile interioare” pentru a mobiliza şi conduce oştile țării sale la victoriile asupra englezilor (a se vedea, de pildă, [2, p. 208 – 209]).

John Dee (1527 – 1609), ocultist şi astrolog la curtea reginei Elisabeta I a Angliei, a fost, am spune astăzi, un „spion psi”. La un moment dat el a alertat-o pe regină pretinzând că „primise”, de la „spiritele” cu care intra uneori în contact, un mesaj potrivit căruia agenți secreți spanioli plănuiau să ardă pădurile ce furnizau lemn pentru flota engleză. La porunca reginei, au fost luate măsurile cuvenite şi istoria consemnează cum navele britanice, mai bine construite, deşi mai puțin numeroase, au înfrânt *Armada* spaniolă în anul 1588, făcând din Anglia o putere mondială. Ca un amănunt picant, John Dee a fost, probabil, primul „James Bond”, căci îşi semna notele informative cu numerele de cod 007…

Lozen, „războinica apaşă”, prevedea prin mijloace parapsihice mişcările trupelor americane din timpul confruntărilor acestora (ce au durat din 1869 până în 1880) cu luptătorii apaşi conduşi de fratele ei Vitorio şi, după moartea lui, de Geronimo. Stând cu mâinile întinse şi invocând divinitatea supremă a apaşilor, Lozen putea – pe baza senzațiilor avute în brațe – să spună cu precizie unde se aflau inamicii tribului ei şi care era numărul lor.

În numărul din februarie 1916 (deci în timpul primului război mondial) al unei reviste franceze dedicată parapsihismului s-a publicat o notă intitulată *„S-ar putea utiliza fenomenele parapsihice în război?”*, care informează că, în timpul unei conferințe ținută la *Société Universelle d'Études Psychiques* (prescurtat *S.U.E.P.*) din Paris, un anume dr. L. Bardonnet susținuse că *„facultățile de «viziune la distanță» prezentate de unii subiecți ar putea fi folosite pentru descoperirea amplasamentului trupelor, fortificațiilor, bateriilor inamice”* [3]. Ca urmare, un colonel pe nume Frater a propus ca *S.U.E.P.* să înființeze o comisie pentru punerea în aplicare a experimentele sugerate de Bardonnet. Formată câteva zile mai târziu, comisia își stabilea ca prim obiectiv efectuarea unor experiențe care *„să se limiteze la a constata dacă subiecții sunt capabili să descrie, cu o frecvență şi o uniformitate suficient de bune, locuri şi scene îndepărtate. Aceasta ar servi cel puțin la studiul fenomenelor de «viziune supranormală la distanță»”* [3]. În respectiva notă se mai menționa că testările începuseră deja, printre subiecții parapsihici aflându-se Camille Hoffmann, o clarvăzătoare care, anterior, ajutase cu succes poliția franceză în elucidarea unei crime.

Tot în Franța, celebrul savant Charles Richet lansa, în anul 1917, în periodicul *„Bulletin des Armées”*, un apel pentru comunicarea cazurilor de telepatie spontană. *„Am primit* – scria Richet – *o sută de răspunsuri, dintre care treizeci sunt de reținut; şi printre acestea şapte sau opt cu totul remarcabile”* [4, p. 335].

De altfel, interesul armatei franceze pentru fenomenele parapsihice în timpul primului război mondial, dar şi după aceea, este ilustrat şi de atenția pe care a acordat-o utilizării militare a radiesteziei (pentru depistarea pe front a surselor de apă subterane, localizarea câmpurilor de mine plantate de inamic şi a tunelurilor săpate de acesta etc. – a se vedea în acest sens [5] şi [6].

Dar nu numai în Franța au existat astfel de preocupări. Într-o monografie intitulată „Bagheta unghiulară (divinatorie)” şi publicată în 1939, inginerul silvic român Simion Simu a rezervat un capitol special (*„Apa şi rezistența armatei în timp de război”*) radiesteziei militare. *„Este foarte probabil* – aprecia Eugen Celan – *că la redactarea acestui capitol, Simion Simu să fi luat în considerare şi experiența germană în această direcție. După cum se cunoaşte, armata germană angajată în acțiunile de luptă din primul război mondial avea în structura sa de organizare elemente specializate în prospectarea radiestezică, ataşate pe lângă fiecare regiment”* [7, p. 104]. După cel de-al doilea război mondial, în contextul „războiului

rece", structurile de forță americane se vor interesa şi ele de posibilitățile aplicării tehnicilor radiestezice în achiziția de informații militare. Astfel, în timpul unei demonstrații pe care a fost invitat să facă la o bază din California de Sud, rabdomantul Verne Cameron i-a uimit şi chiar înspăimântat pe reprezentații *US Navy*, atunci când, doar cu ajutorul unui pendul radiestezic şi fără nici un fel de informații prealabile, a indicat pe hartă, cu precizie, pozițiile din acel moment ale submarinelor americane şi sovietice, inclusiv a singurului submarin atomic pe care îl aveau atunci Statele Unite. După aceea, deşi nu a mai fost contactat de vreo instituție guvernamentală sau militară, Cameron a „beneficiat" de o discretă dar atentă supraveghere din partea CIA şi i s-a interzis să părăsească teritoriul SUA, fiind considerat un risc pentru siguranța națională [8, p. 51 – 52]. De asemenea, în perioada războiului din Vietnam, un alt rabdomant, Louis Matacia din Virginia, a antrenat puşcaşi marini în folosirea tehnicilor de radiestezie (sau *dowsing*, după terminologia anglo-saxonă) pentru depistarea infrastructurii subterane a Vietcongului şi a altor elemente de interes tactico-militar [9, p. 199 – 214].

Revenind la o prezentare cronologică a faptelor, menționăm că, în iunie 1919, într-o acțiune împotriva trupelor ungureşti, militari cehi au fost puşi în stare hipnotică şi li s-a cerut să „scaneze" teritoriul pentru a depista pozițiile şi forțele inamicului (cf. [10, p. 289], [11, p.237]). Într-un fel de „manual psi" pentru forțele armate cehoslovace (intitulat „Clarviziunea, hipnoza şi vindecarea magnetică în serviciul militar" şi apărut în anul 1925), autorul, Karl Hejbalik, afirma că informațiile obținute prin aceste mijloace neobişnuite se dovediseră întotdeauna corecte atunci când, ulterior, au fost verificate pe căi normale. Mulți ani mai târziu, Z. Rejdak, renumit specialist în psihotronică, a intervievat persoane implicate în „manevrele psi" ale cehilor din 1919 şi, într-o lucrare din1979, arăta că acele persoane confirmau relatările lui Hejbalik *„în toate amănuntele"*.

În [11] se susține că abilitățile parapsihice ce le-ar fi avut Hitler (care fusese adept al organizației ocultiste *Thule*), îndeosebi clarviziunea şi viziunile precognitive, au fost implicate în multe din succesele militare ale Germaniei din prima parte a celui de-al doilea război mondial. Mai apoi însă, *„beția puterii şi consumul de droguri i-au otrăvit mintea lui Hitler într-o asemenea măsură încât a urmat orbeşte instrucțiunile primite prin viziuni, ceea ce l-a condus la erori strategice dezastroase. (...) Serviciile secrete britanice şi americane au folosit astrologi şi clarvăzători* (în scopuri de „intoxicare psi" – n. n.) *pentru a anticipa consilierile oculte date lui Hitler şi forțelor*

sale" [11, p. 238]. După cum se afirmă în [12], aceleaşi servicii secrete au recurs în timpul celui de-al doilea război mondial la folosirea unui grup de practicanți ai „ieşirilor extracorporale" pentru a cerceta puncte cheie din teritoriul ocupat de inamic.

Lordul Hugh Dowding, comandantul forțelor aeriene britanice în confruntarea cu Germania nazistă, nu a fost nici el indiferent la utilizările militare ale fenomenelor parapsihologice. Documente secrete dezvăluite de armata britanică indică faptul că soția lui Dowding era o extrasenzitivă. Folosind metode cunoscute astăzi pentru cercetătorii psi ca *remote viewing*, ea *„era capabilă să detecteze baze aeriene inamice pe care armata nu le descoperise prin cercetare convențională"* [11, p. 238]. De asemenea, parapsihica londoneză Bertha Harris – printre ale cărei aptitudini extrasenzoriale se numărau psihometria şi „citirea" aurei umane – *„a fost utilizată de spionajul britanic în timpul celui de-al doilea război mondial şi a fost consultată deseori de Sir Winston Churchill şi generalul de Gaulle"* [13, p. 27].

Un alt mare comandant al forțelor aliate în ultimul război mondial, generalul american George S. Patton, era cuoscut ca posedând capacități parapsihice. Generalul Omar N. Bradley, în subordinea căruia se afla Patton, a confirmat în memoriile sale abilitățile clarvăzătoare şi precognitive ale acestuia, referindu-se la ele ca la un „al şaselea simț". Bradley detaliază un exemplu în acest sens: după traversarea cu trei divizii a râului Moselle lângă Coblenz şi deplasându-se spre sud, Patton şi-a stopat brusc înaintarea şi şi-a regrupat forțele, aparent fără motiv. Întrebat de subordonați despre această stranie comportare, Bradley şi-a exprimat convingerea că Patton „simțise ceva" care nu era relevat de informațiile deținute la acel moment şi care justifica acțiunile lui. În ziua următoare, forțele conduse de Patton au fost lovite de un puternic şi neaşteptat contraatac al germanilor, căruia generalul i-a putut face față cu succes numai pentru că mai devreme se oprise pentru regrupare.

2. Într-un studiu [14] efectuat sub auspiciile forțelor aeriene americane (finalizat în 2004), se consemnează că cercetări privind fenomenele extrasenzoriale, PK şi controlul minții au fost efectuate de H. K. (Andrija) Puharich în cadrul *Army Chemical and Biological Warfare Center* de la Fort Detrick, Maryland, în anii 1940 – 1950. Puharich era pasionat de clarviziune şi psihokinezie şi se complăcea în elaborarea de teorii asupra îmbunătățirii pe căi electronice şi farmaceutice a capacităților parapsihice. Pe când lucra în armată, Puharich (expert în hipnotism şi electronică) a luat parte la o serie de experimente parapsihologice şi a ținut prelegeri despre „războiul mental" în fața unor grupuri restrânse de ofițeri. După cum se relata

într-un articol din *The Washington Post* din 7 august 1977, Andrija Puharich (devenit un reputat parapsiholog „civil") a conferențiat în 1952 la Pentagon despre posibilele aplicații ale percepției extrasenzoriale în operațiunile de război parapsihologic.

Un memorandum CIA, datat 7 ianuarie 1952, desecretizat în 1981 şi publicat prima oară de sovietologul şi parapsihologul american Martin Ebon într-una din cărțile sale, se referă la un proiect pe două direcții desemnat să examineze potențialul de utilizare a percepției extrasenzoriale pentru problemele practice ale spionajului. Autorul memorandumului propunea un program pe cel puțin trei ani şi estima costurile din primul an. Programul ar fi avut în vedere fiabilitatea şi reproductibilitatea rezultatelor obținute de indivizii excepțional dotați cu abilități parapsihice, precum şi folosirea datelor ESP „împrăştiate" prin metode de „concentrare statistică". Toate datele care ar permite identificarea persoanelor şi departamentelor sunt şterse în documentul declasificat. Nu există indicii dacă programul a fost realmente aprobat şi realizat; de asemenea, nu este clar dacă textul era un memorandum între două agenții oficiale, sau dacă era adresat unui oficial CIA de către un cercetător din afara agenției, ce lucra sub un contract cu aceasta. În continuare sunt reproduse fragmente ample din memorandum, întrucât el conține elemente de metodică valabile şi în prezent:

„Dacă, aşa cum ne apare acum ca stabilit dincolo de dubii, există la unele persoane o anumită capacitate de percepție extrasenzorială (ESP), acest fapt, precum şi dezvoltările corespunzătoare decurgând din el, ar putea avea semnificație pentru spionajul profesionist. Studierea problemelor percepției extrasenzoriale s-a aflat în atenția unor foarte puțini cercetători şi nu a fost direcționată în scopul avut în vedere aici, şi nici spre o altă aplicare practică. Totuşi, având stabilite anumite fapte fundamentale, după lungi eforturi răbdătoare şi mai multă împotrivire decât sprijin, pare acum că suntem gata să luăm în considerare aplicația practică ca o problemă de cercetare în sine.

Există două direcții principale de cercetare care au promisiuni specifice şi necesită o dezvoltare suplimentară în vederea aplicării programului de spionaj. Cele două direcții nu constituie tot ceea ce s-ar putea face pentru a contribui la acest rezultat; toate lucrurile care adaugă ceva la înțelegerea de către noi a ceea ce se produce în ESP sunt probabil de folos în problemele de utilizare şi control. Prin urmare, programul finanțat de Rockefeller, recent început, privind găsirea corelatelor de personalitate ale ESP şi prospecțiile în chestiunea ESP la animale, ca

şi alte linii majore de cercetare sunt binevenite. (În prezent, se cunoaşte faptul că J. B. Rhine, „părintele parapsihologiei modrne", a condus în 1952, printr-un contract cu *US Navy*, cercetări privind utilizarea capacităților extrasenzoriale ale câinilor pentru depistarea minelor subacvatice sau îngropate în nisip. Rezultatele obținute, inițial secrete, au putut fi publicate abia peste vreo două decenii [15] – n. n.). *Cele două proiecte speciale care s-ar cuveni a fi lansate în interesul programului în discuție constau, în primul rând, în cercetarea şi dezvoltarea indivizilor excepțional dotați care se pot apropia de succesul perfect în teste de performanță ESP, şi, în al doilea rând, în concentrarea statistică a performanțelor ESP, astfel cât să permită în cele din urmă o fiabilitate şi aplicabilitate perfectă. (...)*

Mai întâi, câte ceva despre «subiectul special». De-a lungul anilor, într-un număr de ocazii, mai mulți cercetători diferiți au obținut, în condiții de control excelent, uimitoate serii lungi de succese neîntrerupte de la unii subiecți în testele ESP. (...)

Datorită naturii eluzive, inconştiente, a abilității ESP, aceiaşi subiecți nu au putut repeta satisfăcător rezultatele şi, de-a lungul anilor de investigații în condițiile grele în care această activitate a trebuit făcută, nu a fost posibil să se rezolve problema depăşirii acestei dificultăți şi aducerea capacității ESP sub un control sigur. Am aflat recent despre două persoane care sunt capabile să-şi mențină rata de succes aproape în mod continuu pe intervale de timp mult mai lungi. Aceste investigații s-au efectuat în laboratoare ştiințifice, iar din rapoartele pe care le deținem nu avem nici un motiv să le punem la îndoială. (...) Pare ca şi cum în aceste două cazuri a fost rezolvată problema obținerii şi menținerii controlului asupra funcției ESP. Dacă este aşa, restul drumului către aplicarea practică ne pare a fi o chestiune de inginerie fără dificultăți insurmontabile. (...)

Se va constata că dacă un subiect, în condiții de testare controlată, poate identifica ordinea cărților dintr-un pachet aflat la câteva sute de yarzi distanță în altă clădire, sau poate «identifica» gândurile unei alte persoane de la o distanță de mai multe sute de mile, atunci adaptarea la cerințele practice pentru obținerea de informații secrete nu ar ridica dificultăți serioase.

Cealaltă direcție pe care ar trebui concentrată cercetarea este, credem noi, aceea a dezvoltării modalităților de utilizare a procentajelor mici de succes astfel încât să se poată face o evaluare demnă de încredere. Explorând avantajele acestui instrument de aplicare, am ajuns destul de departe pentru a înțelege că este pe deplin

posibil şi practic de a folosi micile procentaje de succes, aflate peste expectanța aleatorie, astfel încât să se concentreze uşoarele semnificații rezultate dintr-o serie până la punctul în care se poate obține siguranță în ce priveşte problema aplicativă avut în vedere. (...)

Dacă ar fi să încercăm a împinge această cercetare, atât de departe şi atât de repede pe cât putem de bine s-o facem, în direcția aplicării practice la problemele spionajului, atunci ar fi necesară o maximă precauție în privința acoperirii acestei sarcini. Aş dori ca nimeni de aici din (cuvânt sau cuvinte şterse – n. n.) *să nu ştie despre ea, exceptând pe* (două nume şterse – n. n.) *şi pe mine însumi. Toți trei avem acreditare de securitate până la nivelul «Secret»"* [16, p. 256 – 260]. Autorul memorandumului scria în continuare că s-ar fi angajat în proiect numai dacă exista asigurarea că acesta ar fi durat cel puțin trei ani. În final solicita informații despre experimentele din domeniu făcute de sovietici şi de naziști.

Potrivit inginerului Kenneth A. Kress, fost angajat al CIA, una din primele tentative de implicare efectivă a CIA în domeniul parapsihologiei a avut loc în anul 1961, atunci când şeful lui *Technical Services Division* (devenit ulterior, *Office of Technical Service*), interesat de potențialul informativ al percepției extrasenzoriale, l-a contactat sub auspiciile programului ULTRA, pe Stephen I. Abrams, directorul Laboratorului de Parapsihologie de la Universitatea din Oxford. Abrams a elaborat un raport de trecere în revistă a cercetărilor privind percepția extrasenzorială, concluzionând că această facultate parapsihică a fost demonstrată, dar ea rămânea totuşi neexplicată şi incontrolabilă. *„Raportul a fost citit cu interes* – nota Kress – *dar nu a produs consecințe pentru încă o decadă"* [17].

3. Poate nu întâmplător, raportul lui Abrams era solicitat la scurt timp după declanşarea rumorilor privind ceea ce s-a numit „afacerea (sau experimentul) *Nautilus*".

Primul submarin nuclear american, botezat *Nautilus* (SSN – 571), fusese lansat în 21 ianuarie 1954 de la baza navală Groton, Connecticut. Pe data de 23 iulie 1958, după ce *US Navy* a dat ordine pentru demararea unui program *top secret* codificat sub denumirea SUNSHINE, submarinul a plecat din Pearl Harbour şi la 3 august, navigând sub calota de gheață, a atins coordonatele Polului Nord. Voiajul fără escală al submarinului a durat până pe 7 august, când *Nautilus* a acostat în Islanda, iar ştirea trecerii pe sub calota polară a apărut pe prima pagină a ziarelor americane. În luna decembrie a anului următor, *„Constellation"* – o revistă franceză de mic tiraj – a

publicat, sub semnătura savantului şi scriitorului Jacques Bergier (erou al Rezistenței Franceze în al doilea război mondial), un articol în care se afirma că se efectuaseră experimente telepatice pe *Nautilus* în timpul voiajului transpolar. Articolul respectiv a trecut practic neobservat, dar tema lui a fost reluată de mult mai cunoscuta revistă *„Science et Vie”*, sub semnătura redactorului Gérald Messadié [18], stârnind multă vâlvă în presa occidentală. La câteva luni după cele publicate de Messadié (care declarase că obținuse informațiile de la Bergier), povestea despre testele de telepatie de la bordul lui *Nautilus* este relatată pe larg de Louis Pauwels şi Jacques Bergier într-o carte devenită mai apoi un *best-seller* [19, p. 491 – 497], amplificându-se astfel interesul presei şi al publicului pentru acest subiect.

Conform celor afirmate în [18] şi [19], elementele principale ale „afacerii *Nautilus*” sunt următoarele:

- Un experiment de telepatie, desfăşurat în condițiile unui control riguros – şi bazat pe cărțile Zener utilizate în studiile de percepție extrasenzorială conduse de J. B. Rhine la Universitatea Duke din Durham – ar fi debutat pe *Nautilus* la 25 iulie 1958, durând 16 zile. Întrucât submarinul a atins Polul Nord pe 3 august, rezulta că cea mai mare parte a experimentului fusese efectuată sub stratul de gheață arctic. Experimentul a constat în realizarea de „comunicări telepatice”, prin intermediul cărților Zener, de la un subiect „emițător” aflat pe uscat la mare distanță de submersibil, către un subiect „receptor” de la bordul lui *Nautilus*.

- „Emițătoril” de mesaje telepatice ar fi fost un student numit „Smith”, de la Universitatea Duke. Pe durata celor 16 zile de testări, „Smith” se afla la Laboratoarele Westinghouse din Friendship, Maryland. „Receptorul” – locotenentul de marină „Jones” –, izolat într-o cabină a submarinului, îşi nota „impresiile vizuale” ale simbolurilor de pe cărțile Zener asupra cărora se focaliza mental „Smith” la anumite momente prestabilite din zi. Coordonatorul întregului experiment ar fi fost colonelul William H. Bowers, directorul Departamentului de Biologie al *Office of Naval Research*.

- Testele respective ar fi fost încununate de succes în proporție de 75 % (un scor cu mult peste cele înregistrate până atunci în experimentele „civile” de percepție extrasenzorială).

- Experimentul ar fi demonstrat posibilitatea transmiterii de informații pe cale telepatică prin apă la mare adâncime, printr-un strat gros de gheață şi prin pereții metalici ai unui submarin. În perspectivă, realizarea unui sistem neconvențional dar

fiabil de comunicare, ar fi oferit celui care-l deține imense avantaje de ordin militar şi informativ.

- Anterior experimentului în care fusese implicat submarinul *Nautilus*, preşedintele Eisenhower primise un raport de la *Rand Corporation* din Los Angeles, în care se recomanda efectuarea de teste telepatice în scopuri militare, în special pentru comunicarea telepatică cu submarine aflate sub gheața arctică, acolo unde nu puteau fi contactate altfel.

- Răspunzând interpelărilor din presă, oficiali ai *US Navy* au negat efectuarea experimentului cu pricina, precum şi orice implicare a marinei militare americane în cercetarea posibilelor aplicații ale percepției extrasenzoriale.

În mod ciudat, ediția americană a cărții lui Pauwels şi Bergier nu a inclus şi episodul *Nautilus*. De asemenea, e interesant de semnalat că în suplimentul de duminică al ziarului *„The New York Herald Tribune"* din 13 iulie 1958 (cu zece zile înainte de plecarea lui *Nautilus* din Pearl Harbour) apărea un articol semnat de Ansel E. Talbert, jurnalist specializat în probleme militare, în care se putea citi: *„Este indispensabil pentru forțele armate ale Statelor Unite de a şti dacă energia emisă de un creier uman poate influența, la mii de kilometri, un alt creier uman. (...) Amplificarea acestui fenomen ar putea furniza un nou mijloc de comunicare între submarine şi bazele de pe uscat, poate chiar, într-o zi, între nave călătorind în spațiul interplanetar şi Pământ"* (citat după [19, p. 494).

În plină desfăşurare a războiului rece şi a cursei înarmărilor, cum ar fi reacționat specialiştii din serviciile secrete sovietice față de „afacerea *Nautilus"*? – se întreabă analistul britanic Vaughan Purvis în [20]. Mai întâi, spune el, din parcurgerea minuțioasă a publicațiilor americane s-ar fi aflat că în noiembrie 1958, la *Westinghouse Electric Company* – un contractor important al forțelor armate americane – se inițiaseră studii experimentale asupra percepției extrasenzoriale, folosindu-se o aparatură special proiectată, informație reluată de *„The Newsletter of the Parapsychology Foundation"* în număruldin ianuarie/februarie 1959. În al doilea rând, analiza tehnicilor experimentale ce se afirma că fuseseră folosite pentru transmisiile telepatice (inclusiv utilizarea unui dispozitiv de amestecare randomizată a cărților Zener) ar fi arătat că acestea erau cele dezvoltate de J.B.Rhine şi colaboratorii săi. În al treilea rând, negarea de către *US Navy* a implicării în experimente de percepție extrasenzorială era contrazisă de faptul că în unele note din lucrările lui Rhine, acesta mulțumea pentru sposorizările primite de la *Office of Naval Research*.

În al patrulea rând, ar fi ieşit pregnant în evidenţă procentajul prea mare al succesului obţinut în testele din presupusul „experiment *Nautilus*”.

Negarea implicării marinei americane şi exagerarea rezultatelor nu ar fi fost deloc derutante pentru un specialist sovietic în evaluarea informaţiilor, el fiind obişnuit cu negările guvernamentale şi cu raportările umflate din regimul comunist. Dificultatea de a accepta „povestea” nu depindea de detalii – care puteau fi greşeli de relatare – ci era centrată pe întrebarea: cum o singură sursă (în speţă, cea a lui J. Bergier) putea furniza toate informaţiile prezentate de presa occidentală? Pe de o parte, o sursă apropiată de preşedintele Eisenhower nu şi-ar fi bătut capul cu detalii ale experimentului, iar pe de altă parte, o sursă de nivel mai scăzut nu ar fi fost informată despre relaţiile prezidenţiale cu *Rand Corporation*. Orice experiment ştiinţific realizat la bordul lui *Nautilus* ar fi fost clasificat ca *top secret*; totuşi, în „afacerea *Nautilus*” se făcea referire la o serie de nume de persoane şi de agenţii guvernamentale. În anii aceia, investigarea jurnalistică a programelor militare secrete era practic imposibilă atât în SUA cât şi în URSS, astfel încât analiştii sovietici trebuie să se fi întrebat cum informaţia, compartimentată în mod normal, a putut fi amalgamată într-o singură sursă, şi dacă nu cumva acest lucru s-a făcut în mod voit. În consecinţă, consideră V. Purvis, „afacerea *Nautilus*” prezintă caracteristicile unei operaţiuni de dezinformare pusă la cale CIA, deoarece: a) povestea conţine anumite informaţii verificabile privind proiectele clasificate, dar acestea erau deja disponibile în literatura deschisă, neînsemnate, depăşite sau altfel compromise; b) povestea era lansată într-o publicaţie de renume din afara Statelor Unite; c) mecanismul prin care agenţiile de ştiri străine obţineau povestea era imposibil de stabilit; d) configurarea elementelor poveştii sugerează modelul inducerii organizate în eroare folosit de serviciile secrete pentru a abate atenţia de la programele clasificate. Din această perspectivă, analiştii sovietici trebuie să fi suspectat că povestea cu telepatia şi submarinul nuclear era, de fapt, o încercare de a distrage atenţia de la modalităţile americane de detectare a submarinelor sovietice (amplasarea de centuri de hidrofoane în Atlanticul de Nord, noile echipamente de supraveghere electronică de la bordul avionului-spion U-2 sau obţinerea de date privind mişcările submarinelor sovietice de la informatorii de pe teritoriul URSS).

Pentru autorul belgian Marc Hallet [21], „afacerea *Nautilus*” a fost doar o farsă pusă la cale de celebrul oceanolog J. Y. Cousteau şi amicii săi, printre care se număra Jacques Bergier, iar M Ebon (în [16]) argumenta că totul nu fusese decât o

invenție literară (ingenioasă de altfel) a lui J. Bergier pentru a-şi promova conceptul de „realism fantastic”.

4. Indiferent însă ce a fost „povestea telepatică”a primului submarin nuclear american (realitate în mai mare sau mai mică măsură, operațiune de dezinformare/intoxicare, „balon de încercare” etc.), ea a fost crezută (sau a părut aşa) de unii savanți sovietici. În URSS, cercetările deschise, recunoscute oficial, pe teme parapsihologice dispăruseră aproape complet în ultimii ani ai stalinismului, din cauza opoziției ideologice față de orice putea fi catalogat, cu temei sau nu, ca idealism, misticism ori superstiție. Succesorul lui Stalin, Nikita Hruşciov, „întredeschisese uşa” după ce, în cursul unei vizite de stat în India în anul 1955, asistase la demonstrațiile uimitoare ale unor yoghini. Povestea cu *Nautilus* a oferit prilejul pentru unii cercetători sovietici (indiferent dacă în sinea lor o credeau sau nu) pentru a încerca oficializarea parapsihologiei şi obținerea de fonduri care să le permită efectuarea de studii în domeniu. În acest context, Leonid Vasiliev, şeful catedrei de fiziologie de la Universitatea din Leningrad (azi Petersburg) susținea că descoperirea a ceea ce stă la baza fenomenelor de percepție extrasenzorială va echivala cu descoperirea energiei atomice. De altfel, la începutul anilor 1960, L. Vasiliev conducea un laborator de parapsihologie bine dotat şi finanțat, unde îşi continua cercetările pe care le începuse, în condiții de cvasi-clandestinitate, în perioada stalinistă.

Relativa deschidere (ce nu a durat decât până prin 1970) a autorităților din URSS față de parapsihologie a atras atenția diferitelor agenții şi servicii de informații americane, care au încep să culeagă date despre nivelul atins în domeniu de către sovietici. La această acțiune a avut o anumită contribuție şi publicarea de către două scriitoare americane a unei cărți [22] în care descriau cele aflate despre parapsihologia est-europeană în cursul unor călătorii în Cehoslovacia, Bulgaria şi URSS. Nu erau de ignorat, de pildă, declarații precum cele ale biologului Eduard Naumov care, într-o conferință ținută la Moscova în 1968, anunța că Marina Roşie reprodusese cu succes întregul „experiment *Nautilus*” pe un submarin propriu; mai mult, pretindea Naumov, cercetătorii militari sovietici elaboraseră şi foloseau o metodă proprie de interceptare telepatică a comunicațiilor de natură parapsihică dintre alte persoane.

Preocuparea comunității informative americane a atins cote înalte de îngrijorare atunci când s-au coroborat informații relative la implicarea KGB-ului în cercetarea aplicativă parapsihologică. Astfel, într-un raport al *Defense Intelligence Agency* (DIA), elaborat în anul 1972, se ajungea la concluzia că: *„Impulsul major de*

la baza elanului sovietic în vederea folosirii posibilelor capacități de comunicare telepatică, telekinezie şi bionică provine din armata sovietică şi de la KGB" [23][*]. În raport erau enumerate şi eventualele ameninţări de tip parapsihologic dinspre partea sovietică: *„Mai devreme sau mai târziu, eforturile sovietice în domeniul cercetărilor psi ar putea da posibilitatea unora din următoarele acţiuni: (a) accesul la cunoaşterea conţinutului documentelor americane secrete, a manevrelor trupelor şi navelor noastre, precum şi a poziţiilor şi tipului unităţilor noastre militare; (b) manipularea de la distanţă a gândurilor unor lideri-cheie militari şi civili din SUA; (c) provocarea de la distanţă a morţii subite a oricărui demnitar din SUA; (d) scoaterea din uz, de la distanţă, a echipamentelor militare americane de orice fel, inclusiv a vehicolelor spaţiale"* [23].

Factorii care, în principal, au determinat interesul serviciilor secrete americane faţă de parapsihologie sunt:

- Acumularea de informaţii (obţinute „la vedere" şi de la agenţi secreţi, informatori, emigranţi şi defectori) privind eventualul avans ştiinţific şi aplicativ din domeniu pe care îl aveau Uniunea Sovietică şi alte ţări din lagărul socialist. Asupra acestui avans se insistă, de pildă, în rapoartele DIA [23 – 26] şi CIA [27], desecretizate abia după 1995.
- Modalităţile oferite de metodele parapsihologice (şi, foarte probabil, utilizate de sovietici) pentru controlul minţii. Spre exemplu, în raportul [25] se menţiona: *„Continuându-şi cercetările de telepatie, sovieticii caută soluţii practice de reproducere şi consolidare a acestui fenomen, pentru a-l putea controla mai bine. Posibilitatea de a controla şi manipula conştiinţa umană trebuie considerată ţelul lor suprem"*.
- Necesitatea de a se realiza confirmarea fundamentului real al fenomenelor presupuse a fi parapsihice (sau cel puţin a unora dintre ele); dacă răspunsul era pozitiv (chiar minimal pozitiv), atunci era nevoie să se stabilească dacă aplicarea şi dezvoltarea formelor psi prezintă o ameninţare (şi în ce fel) pentru securitatea şi intereselor Statelor Unite.

---

[*] Acest raport conţine şi o lungă anexă referitoare la modalităţile de manipulare a opiniei publice utilizate în lumea comunistă; se fac referiri speciale la relaţiile încordate (un adevărat "război psihologic") dintre România şi Uniunea Sovietică, imediat după invadarea Cehoslovaciei în anul 1968 de către trupe ale Tratatului de la Varşovia, la care România nu a participat. Anexa este intitulată: *"Analysis of Soviet Terror Manipulation Methods in Relation to Romania"*.

- Prezumția că, dacă fenomenele psi se dovedeau reale, atunci se impuneau studierea şi punerea la punct a unor metode/tehnici de utilizare a lor în scopuri militare şi de spionaj.
- Necesitatea de a se realiza mijloace de apărare/contracarare față de intruziunile şi agresiunile de natură parapsihologică.

Pentru cititorii români, este interesant de semnalat că raportul [26], din anul 1978, are o anexă de 50 de pagini care conține liste de instituții şi persoane, din fostele țări socialiste europene, identificate (probabil prin „mijloace specifice") de către DIA ca efectuând la acea vreme cercetări de parafizică/parapsihologie ori în domenii conexe. Din România sunt menționați următorii cercetători (enumerați aici în ordinea alfabetică a numelui de familie): A. Apostol, Carol Barta, M. Bibiş, C. Bolintineanu, G. Constantinescu, Fl. Deleanu, Gh. E. Drăgănescu, Ioan Florin Dumitrescu, Fl. Gheorghiță, Cornelia Guja, Rela Herivan, Sergiu Levin, Ioan Mamulaş, Jeno Miklos, Ion Moldovan, Mihai Modreanu, V. Niculescu, Ştefan Vasile Popa, Radu Portocală, V. Săhleanu, Laslo Szabo, Ilie-Puiu Vasilescu, Mario Sorin Vasilescu.

Într-un articol publicat în 1980 într-o prestigioasă revistă militară americană, colonelul John B. Alexander atrăgea atenția că *„se iveşte la orizont o dimensiune nouă a câmpului de luptă ce poate sfida conceptele noastre generale despre spațiu şi timp. Acest domeniu este numit uneori psihotronică sau bioenergetică"* [28] – insistând asupra progreselor sovieticilor în această privință. Progresele respective se refereau, în opinia lui Alexander, la:

- transferul de energie de la un organism la altul şi la abilitatea de a vindeca sau de a îmbolnăvi/ucide de la distanță;

- dovedirea existenței emisiilor bioenergetice cu ajutorul fotografiei Kirlian;

- inducerea telepatică a unor modificări de comportament (inclusiv a unor stări hipnotice) de la distanțe de peste 1000 de kilometri;

- studierea fenomenelor psihokinetice.

Peste şase ani de la data publicării articolului lui Alexander, căpitanul Richard Groller aprecia, la rândul lui, că *„programul psihotronic sovietic echivalează cu aproximativ şapte programe Manhattan"* [29]. (Programul *Manhattan* a fost cel prin care s-a realizat prima bombă atomică).

5. La momentul actual, cele mai cunoscute proiecte pe care le-au întreprins agenţiile de informaţii americane în domeniul parapsiholgiei sunt cele reunite în literatura de specialitate sub numele generic de „programul STAR GATE” şi desfăşurate în secret în perioada 1972 – 1995. Ulterior, ca urmare a aplicării legii americane privind libertatea de informare (FOIA), au fost desecretizate şi puse la dispoziţia publicului (în formate electronice) 11.985 de documente – totalizând 89.901 pagini – referitoare la „programul STAR GATE”, reprezentând, după unii autori, 80 % din totalul documentelor programului. Actualmente există despre acest subiect o bibliografie bogată şi în continuă creştere, precum şi numeroase *site*-uri pe Internet (printre care [30 – 32].

Obiectivele generale ale „programului STAR GATE” erau: i) evaluarea şi aplicarea diferitelor tehnici parapsihice ca instrumente pentru spionaj; ii) efectuarea, prin intermediul unor instituţii sau firme contractante, de cercetări ştiinţifice asupra realităţii, cauzelor şi caracteristicilor fenomenelor parapsihice (îndeosebi a celor de tip extrasenzorial); iii) culegerea şi analizarea informaţiilor privind programele similare străine. Cu preponderenţă a fost urmărit primul dintre aceste obiective, conform principiului pragmatic: „se poate mai mult decât se ştie/înţelege”. Aşa după cum se exprima generalul Edmund Thompson (şef adjunct al Statului Major al Armatei SUA în perioada 1977 – 1981 şi director adjunct al DIA între 1982 şi 1984), referindu-se la fenomenele parapsihice: *„Nu ştim să le explicăm, dar nu ne interesează atât de mult să explicăm, cât să determinăm dacă au vreo aplicaţie practică”* (citat după [33, p. 20]).

Proiectul iniţial din „programul STAR GATE”, proiect denumit SCANATE şi început în anul 1972, a fost finanţat de CIA şi s-a desfăşurat la Stanford Research Institute (SRI) din Menlo Park. Iniţiatorii, fizicienii Russell Targ şi Harold E. Puthoff, după ce au prezentat reprezentanţilor lui *Office of Strategic Intelligence* al CIA datele pe care le aveau în legătură cu cercetările sovieticilor din domeniul parapsihologiei, au reuşit să obţină sponsorizări din partea CIA pentru investigarea anumitor forme de percepţie extrasenzorială. Efortul s-a focalizat mai întâi asupra unor subiecţi dotaţi cu remarcabile capacităţi parapsihice (Uri Geller, Ingo Swann, Pat Price); într-o a doua etapă, persoane selectate care păreau să prezinte potenţiale abilităţi extrasenzoriale erau supuse unor antrenamente speciale şi învăţate să-şi folosească „talentele parapsihice” astfel dezvoltate în acţiuni simulate sau reale de spionaj parapsihologic. Minimul de acurateţe cerut de „clienţi” (diferite agenţii guvernamentale americane)

pentru astfel de operaţiuni era, se spune, de 65 %, dar participanţii la proiect pretind că, în stadiile ultime de antrenament, acest nivel era deseori depăşit. Rezultatele cercetărilor şi ale aplicaţiilor au fost prezentate în rapoarte confidenţiale precum [34 – 36] şi, parţial, în articole, comunicări ştiinţifice sau cărţi [37 – 39].

În anul 1975, CIA, zguduită de scandalul *Watergate* (care, în final, a dus la demisia preşedintelui Richard Nixon), a renunţat la subvenţionarea cercetărilor de la SRI, considerate acum ca fiind prea sensibile în ce priveşte credibilitatea agenţiei. În noiembrie 1976, George Bush, directorul din acea vreme al CIA, este atenţionat că Targ şi Puthoff fuseseră contactaţi de sovietici în legătură cu studiile lor parapsihologice şi, în consecinţă, cere şi primeşte o informare despre implicarea agenţiei în investigaţiile parapsihice; dar el părăseşte CIA înainte de a avea o reacţie oficială. Pe de altă parte, se cuvine semnalat că, deşi în absenţa finanţărilor directe din partea CIA, la SRI au continuat până în 1986 cercetările legate de spionajul parapsihic. Între anii 1976 şi 1979, sponsorul proiectului de la SRI a fost *US Air Force* (conform [40]).

Începând din septembrie 1977, proiectele din „programul STAR GATE" se mută sub egida armatei americane, sub diferite nume de cod.

Primul dintre aceste proiecte a fost GONDOLA WISH (septembrie 1977 – iulie 1978), desfăşurat de o mică unitate înfiinţată de *US Army's Intelligence and Security Command* (INSCOM). Scopul lui a fost de a analiza informaţiile despre posibilele utilizări ale parapsihologiei în spionaj şi de a recruta şi antrena (în colaborare cu cercetătorii de la SRI), dintre cadrele armatei americane, persoane cu abilităţi extrasenzoriale native. Printre cei recrutaţi s-au numărat Joseph McMoneagle şi Mel Riley, deveniţi ulterior faimoşi „spioni parapsihici".

Proiectul GONDOLA WISH a fost continuat, sub denumirea GRILL FLAME (iulie 1978 – decembrie 1983), sub auspiciile lui INSCOM şi ale lui *Army Material Systems Analysis Activity* (AMSAA). Activităţile proiectului, cu un pronunţat caracter operativ (misiuni efective de spionaj parapsihologic), pe lângă cele de antrenament, aveau loc în clădirile 2560 şi 2561 de la baza din Fort Meade. Printre parapsihicii implicaţi, alături de McMoneagle şi Riley, se găseau Fern Gauvin, Rob Cowart şi Hartleigh Trent.

După retragerea din program a lui AMSAA, operaţiunile de spionaj parapsihologic au continuat în proiectul INSCOM CENTER LANE (decembrie 1983 – decembrie 1985). „Agenţilor psi" deja menţionaţi li se alătură Ed Dames, Bill Ray,

Paul H. Smith, Charlene Cavanaugh şi Lyn Buchanan. Pentru antrenamentul lor, se începe o colaborare cu Institutul Monroe. Ingo Swann şi Harold Puthoff dezvoltaseră la SRI un set de instrucțiuni şi protocoale care, în mod teoretic, permitea oricui să fie antrenat pentru a furniza pe căi extrasenzitive date corecte şi chiar detalii despre o „țintă". Metodologia respectivă a fost folosită în proiectul CENTER LANE pentru o gamă largă de „ținte" operaționale şi de antrenament. Timp de câteva săptămâni (decembrie 1985 – ianuarie 1986), numele de cod al proiectul a fost schimbat în DRAGOON ABSORB.

După ce INSCOM sistează finanțarea (noul şef al INSCOM, generalul Harry Soyster, era un aprig contestatar al parapsihologiei), proiectul este rebotezat SUN STREAK (ianuarie 1986 – decembrie 1990) şi transferat la DIA, în subordinea lui *Scientific and Technical Intelligence Directorate*. „Spionilor parapsihici" li se alătură David Morehouse, Angela Dellafiora, Robin Dahlgren (J. McMoneagle se retrăsese de la Fort Meade în septembrie 1984). Menținându-şi sponsorizarea, DIA transferă proiectul în ianuarie 1991 la *Science International Corporation* (SAIC), fiind redenumit STAR GATE şi trecut de la o calificare de tip „program cu acces special" la una de tip „diseminare limitată".

Deşi studiile şi aplicațiile din „programul STAR GATE" au avut destule rezultate pozitive, Pentagonul l-a sistat oficial în iunie 1995, atunci când H. Soyster a preluat comanda DIA. La aceasta au contribuit, pe lângă prejudecățile respectivului general, şi alți factori precum: management-ul defectuos din ultimii câțiva ani, adversitățile politice şi chiar religioase, „grija pentru banul public" sau teama de aşa-numitul „efect al chicotelii" (frica de ridicol). DIA a încercat să transfere programul la CIA, care a contactat *American Institutes for Research* (AIR) pentru efectuarea, de către o comisie specială, a unui studiu de evaluare a proiectelor desfăşurate până atunci în „programul STAR GATE". În urma avizului negativ al comisiei AIR, dat în septembrie 1995, CIA a declinat oferta DIA de preluare a programului. Totuşi, în anii din urmă, unii jurnalişti americani consideră că au motive (furnizate de propriile surse) să suspecteze preluarea, în mare secret, de către *National Security Agency* (NSA) a programului de spionaj parapsihologic [41]. Dacă este aşa, atunci s-ar putea emite ipoteza că avizul negativ al comisiei AIR a fost provocat de CIA în cadrul unei „operațiuni de acoperire", dat fiind faptul că cei mai mulți membri ai acestei comisii sunt recunoscuți ca fiind aversari manifeşti ai parapsihologiei, considerată de ei ca pseudoştiință.

Pe parcursul a peste două decenii, s-au cheltuit circa 20 de milioane de dolari pentru proiectele din „programul STAR GATE”. Peste 40 de persoane au lucrat la ele, dintre care 23 de spioni psi, disponibili, la cerere, pentru diverse agenții și instituții guvernamentale (ca CIA, DIA, FBI, *US Navy*, *US Air Force*, NSA, NASA, serviciul vamal, unități de poliție etc.). După anul 1995, unii din cei implicați în proiectele americane de spionaj parapsihologic au publicat articole şi cărți ori au creat *site*-uri pe Internet despre activitățile şi rezultatele acelor proiecte, sau au înființat firme particulare şi asociații prin care promovează, aplică şi dezvoltă în diferite domenii acele metodele de culegere extrasenzorială a informațiilor învățate pe când activau în „programul STAR GATE”. S-ar putea spune că, într-un fel, spionajul parapsihologic american s-a privatizat. Ceea ce, firește, nu exclude colaborarea, reciproc avantajoasă, cu diferitele agenții guvernamentale. Dimpotrivă, mai ales când războiul contra terorismului a luat locul „războiului rece”. Iar acest lucru este valabil nu numai pentru americani. Aşa după cum apreciază autorul german Ernst Meckelburg: *„Atât Rusia, cât şi Statele Unite par să fie interesate mai mult de latura comercială a domeniului psi. Medium-i de vârf şi foşti ofițeri de contrainformații se oferă, aici ca şi acolo, să prognozeze pe termen lung, să acorde consultanță pentru serviciile polițieneşti de investigație şi… firește, să sondeze pozițiile concurențiale ale diferitelor firme. Marea afacere cu capacități mentale, comerțul cu psi, are deja o istorie. În acelaşi timp, rămâne de văzut dacă tendința spre mai multă transparență, spre utilizarea paşnică a potențialului psi se va menține în continuare, în general, dacă s-a renunțat vreodată la valorificarea aspectului militar al fenomenelor paranormale şi parafizice. (…) La urma urmei, ambele superputeri au sacrificat sume uriaşe în trecut pentru cercetarea strategică în domeniul psi. Este ilogic să se presupună că evoluția spre mai multă perfecțiune şi precizie în psihotronică – adică în parapsihologia tehnicizată – se va opri brusc tocmai acum”* [42, p. 10 – 11]

6. Una din preocupările lui Puthoff şi Targ a fost aceea de a găsi un termen potrivit pentru fenomenele pe care le studiau, vechile denumiri precum „clarviziune”, „metagnomie”, „percepție metapsihică”, „proiecție astrală”, „percepție extrasenzorială” fiind considerate ca desuete şi încărcate de sensuri peiorative. După ce au folosit mai multe sintagme alternative (transmisie de informații în condiții de izolare senzorială, canal perceptual pentru transferul de informații pe distanțe kilometrice, tehnici de augmentare perceptivă, aptitudini perceptive la distanță), în cele din urmă au optat – după o sugestie a lui Ingo Swann – pentru termenul de

***Remote Viewing* (vizionare/vedere la distanță)**, prescurtat **RV**. *„Am ales termenul de «remote viewing»* – justificau Puthoff şi Targ această alegere – *ca fiind unul descriptiv, neutru, liber de asocieri prealabile şi de prejudecăți privitoare la mecanismul explicativ”* [38]. Termenul „a prins” şi a fost adoptat apoi în toate proiectele ulterioare din „programul” STAR GATE.

În literatura de specialitate sunt decelabile mai multe modalități de definire a RV-ului; una dintre cele mai comprehensibile este aceea dată de maiorul (ret.) Paul H. Smith (implicat activ în ultimile stadii ale „programului STAR GATE”): *„Remote Viewing este o facultate mentală care permite unui perceptor («vizionar la distanță») să descrie sau să dea detalii despre o țintă care nu e accesibilă simțurilor obişnuite din cauza distanței, timpului sau ecranării. De exemplu, unui «vizionar la distanță» i se poate cere să descrie un loc, de pe cealaltă parte a globului pământesc, pe care nu l-a văzut niciodată; sau, un «vizionar la distanță» poate descrie un eveniment petrecut cu mult timp în urmă* (ori din viitor – n. n.) *sau un obiect sigilat într-un container ori închis într-o cameră; sau, încă, să descrie o persoană ori o activitate – toate acestea fără ca «vizionarului» să i se spună ceva despre țintă, nici chiar numele sau desemnarea”* [43]. Pe scurt, RV se defineşte deci ca fiind fenomenul de achiziție, pe căi pur mentale, a unor informații care sunt blocate pentru percepția comună din cauza distanței, timpului sau/şi diferitelor forme de ecranare.

Activitățile din cadrul proiectelor RV au inclus (pe lângă preponderentele operațiuni de spionaj parapsihic) studierea corelatelor fiziologice şi neurologice ale RV, căutarea unor modaliăți eficiente de depistare a persoanelor cu abilități extrasenzitive native şi perfectarea tehnicilor de antrenament pentru îmbunătățirea capacităților de „vizionare la distanță”.

În scopuri de evaluare a aptitudinilor personale de tip RV precum şi de antrenament, în diferite faze ale programului STAR GATE s-au efectuat numeroase sesiuni de *remote viewing* în condiții de laborator, conform unor protocoale specifice. Aşa cum reiese din documentele programului STAR GATE, o sesiune RV în laborator, în cursul căreia este „vizionată” extrasenzorial o țintă aleasă prin hazard, necesită cel puțin patru persoane: a) **receptorul** („vizionarul la distanță) – cel care îşi va descrie (verbal, în scris, prin schițe sau desene) impresiile despre țintă; b) **monitorul** – care, „orb” față de țintă, îl va asista pe receptor; c) **asistentul** – persoana care va selecta aleatoriu şi „în orb” ținta (fotografia unei clădiri sau a unei persoane, o pictură, coordonatele unui punct geografic etc.); d) **analistul** (sau „judecătorul”)

independent, care va evalua rezultatele sesiunii, fără a cunoaşte detaliile experimentului. Presupunând că şedința RV a fost programată la ora 10.00, ea se va desfăşura astfel:

- ora 10.00: receptorul şi monitorul sunt izolați într-o cameră; receptorul are pregătite la dispoziție coli de hârtie, creioane şi un casetofon pentru a-şi înregistra impresiile;
- ora 10.05: asistentul selectează la întâmplare o țintă dintr-un set predefinit de ținte (de pildă, un set de fotografii);
- ora 10.10: sesiunea RV propriu-zisă începe. Atât receptorul cât şi monitorul sunt complet neştiutori în privința țintei; de aceea, monitorul este liber să-l încurajeze şi să-l ghideze pe receptor pentru a-şi exprima, indiferent în ce modalitate, impresiile despre țintă;
- ora 10.25: colectarea datelor ia sfârşit; datele sunt securizate, iar asistentului i se cere să furnizeze ținta, pentru realizarea ulterioară a comparațiilor.

În continuare, datele sunt examinate de unul sau mai mulți analişti independenți, care evaluează gradul de concordanță dintre caracteristicile țintei şi impresiile despre ea avute de „vizionarul la distanță" în timpul sesiunii RV.

O altă tehnică, folosită la SRI pentru atestarea şi studierea ştiințifică a fenomenului RV, a fost cea denumită **RV cu legătură exterioară** (***Outbounder Remote Viewing*** – prescurtat **ORV**). Protocolul era următorul (conform [44]): un prim experimentator (*outbounder*-ul) alegea la întâmplare o „țintă" situată într-un perimetru lărgit din jurul laboratorului. Având asupra sa o fotografie şi o hartă pentru orientare, el se deplasa la locul respectiv. În acest timp, un al doilea experimentator (monitorul) rămânea în laborator cu „vizionarul la distanță" (receptorul, subiectul psi), care trebuia să descrie – verbal, în scris, prin desene – locul unde se afla primul experimentator în momentul în care ajungea la destinația-țintă. Primul experimentator „funcționa" ca un fel de „far" sau „baliză" pentru receptor. După aceea, se efectua o analiză statistică plecând de la clasamente efectuate de evaluatori independenți care comparau diferitele ținte potențiale cu descrierile oătinute de la subiectul psi. Se pare că că tehnica ORV nu a fost folosită în activități operative de culegere de informații.

De-a lungul desfăşurării proiectelor din „programul STAR GATE" au fost concepute, dezvoltate şi aplicate operativ (pentru spionaj) mai multe tehnici RV: RV cu legătură exterioară, RV prin coordonate, RV extinsă, RV asociativă, RV prin scris.

Tehnica RV prin coordonate sau **RV controlat** (***Coordinate Remote Viewing*** sau ***Controlled Remote Viewing*** – prescurtat **CRV**) a fost des întrebuințată

de „spionii psi” americani. Într-o primă fază, țintele erau desemnate în termeni de coordonate geografice, iar într-o fază ulterioară printr-un cod de identificare nedescriptiv. În documentele STAR GATE se teoretizează că informațiile obținute prin RV sunt transmise de-a lungul unei „linii de semnal” pe care o detectează subconştientul „vizionarului la distanță”. Scopul CRV este de a facilita transferul de informații din subconştientul „vizionarului la distanță” peste pragul lui de conştiență, astfel încât ele să-i pătrundă în conştient, unde sunt decodate în forme pe care le poate exprima inteligibil. „Vizionarii la distanță” erau antrenați să controleze „zgomotul mintal” care apărea în cursul şedințelor RV. Pentru a se realiza acest proces, tehnica RV este structurată într-un set formal de stadii ce corespund unor niveluri progresiv mai adânci ale mentalului şi prin care „vizionarul” realizează un contact mai bun cu linia de semnal RV. Succint, aceste stadii sunt (după [45]):

- Stadiul Unu. Perceperea naturii primare, generale a țintei, a ceea ce a fost denumit *major gestalt*. Exemple de *major gestalts* sunt: „pământ”, „structură”, „apă”, „eveniment” etc. Impresiile sunt exprimate prin ideograme.
- Stadiul Doi. Percepții senzoriale bazale: sunete, gusturi, morosuri, texturi, impresii de cald/rece, fluxuri energetice etc. de la locul unde este amplasată ținta. Semnalele din acest stadiu sunt esențialmente de natură nonvizuală.
- Stadiul Trei. Perceperea proprietăților spațiale şi dimensionale ale țintei (lungime, înălțime, adâncime, angularitate, curbură) precum şi a unor aspecte legate de mişcare/mobilitate. Exprimarea prin schițe a acestor impresii este un element important al Stadiului Trei, relevând un „contact” progresiv mai bun cu ținta.
- Stadiul Patru. Perceperea unui complex de informații calitativ-analitice şi chiar abstracte despre țintă. Este percepută, de pildă, natura specifică a țintei: militară, religioasă, tehnologică, educațională etc. De asemenea, sunt semnalați factori de apartenență ideologică sau culturală, indicatori funcționali (prezența unor generatoare de putere, activități de cercetare ştiințifică militară, producție de armament biologic s.a.). Stadiul Patru este momentul în care „vizionarul la distanță” începe să devină operațional pentru spionaj.
- Stadiul Cinci. „Interogarea” liniei de semnal RV. Permite ca detaliile despre țintă să fie mai bine explorate şi diminuează „zgomotul mental”.
- Stadiul Şase. Folosind diferite materiale (cartoane, clei, sârme, lut, plastilină etc.), „vizionarul la distanță” realizează schițe mai elaborate, tridimensionale (chiar

sculpturale) ale țintei, pe măsură ce pe linia de semnal RV creşte fluxul de informații. Totuşi, din cauza faptului că s-a constatat o amplificare a „zgomotului mental” (din pricina activității kinestezice pe care o implică), acest stadiu a fost rareori folosit în acțiunile operative.

În **tehnica RV extinsă** (***Extended Remote Viewing***, prescurtat **ERV**), „vizionarul la distanță” stă relaxat pe un pat (sau alt suport confortabil) şi încearcă să atingă o stare hipnagogică, în condiții de obscuritate şi de izolare fonică. Atunci când „vizionarul” atinge marginea conştiinței, monitorul începe sesiunea RV direcționând „vizionarul” spre accesarea țintei dorite. Odată ce acesta poate descrie elemente ale țintei, monitorul pune întrebări, cu voce scăzută, despre țintă. Întrebările se pot referi la detalii, scop, aparențe, construcție, activități etc. monitorul consemnează sau înregistrează pe casetofon răspunsurile furnizate de „vizionar”. După sesiunea RV, „vizionarul” face note şi/sau desene adiționale despre ceea ce a perceput. Pentru a căpăta abilități de ERV, o persoană trebuie să parcurgă mai multe stagii de instruire şi antrenament care includ: tehnici de relaxare, *feedback*, yoga, autocontrol, concentrare, imagerie ghidată, sincronizare hemisferică, meditație, verbalizare, raportare non-analitic.

Țintele care conțin litere sau numere, ori au efecte ce pot determina un conflict de interese pentru remote viewer sunt „vizionate cu dificultăți majore. În acest caz se utilizează **tehnica RV asociativă** (***Associative Remote Viewing***, prescurtat **ARV**). Sunt folosite obiecte ce simbolizează posibile rezultate ale unei situații. Asocierile pot părea bizare. De exemplu, un măr poate reprezenta o creştere la bursă, iar un pantof o cădere a bursei într-o anumită zi. Într-o sesiune ARV, un asistent alege două sau mai multe obiecte pentru a simboliza posibilele rezultate ale situației alească ca țintă. Alegerea respectivă e ținută secretă față de „vizionarul la distanță”, care încearcă să vizualizeze rezultatul respectivei situații desenând sau modelând unul din obiecte. Atunci când rezultatul real devine cunoscut, obiectul care simboliza acest rezultat este comparat cu impresiile avute de „vizionar”.

Tehnica RV prin scris (***Written Remote Viewing***, prescurtat **WRV**) este un hibrid între *channeling* şi scrierea automată; introdusă în anul 1988 şi practicată îndeosebi de Angela Dellafiora, această tehnică a fost controversată şi privită cu mult scepticism, căci amintea de practicile spiritiste.

7. Un exemplu reuşit de utilizare a RV-ului într-o operaţiune de spionaj parapsihologic militar este furnizat de „vizionarul la distanţă” Joseph McMoneagle într-una din cărţile sale.

„Una din primele ţinte operaţionale incluse în proiect (este vorba de GRILL FLAME – n. n.) *a fost propusă de National Security Council (NSC) prin luna septembrie a anului 1979* – relatează McMonegle. *Un locotenent-comandor de la NSC, care citise unele rapoarte anterioare din domeniul securităţii operaţionale, s-a arătat entuziasmat de ideea folosirii şedinţelor RV pentru culegerea de informaţii secrete de la adversari. A adus, pentru identificare şi detaliere, fotografia unei clădiri mari, de tip indistrial. Se observau diferite stive de materiale în exteriorul clădirii, dar aveau un caracter general şi nu ofereau nici un indiciu despre ce ar fi putut să se petreacă în interior. Clădirea era uriaşă, se afla undeva în Rusia şi primise numărul de cod 402, (...) NSC era foarte interesat să cunoască exact ce se întâmpla în interior.*

În prima şedinţă ce a avut drept ţintă clădirea respectivă, am primit un set de coordonate geografice care, în mod evident, desemnau un loc de undeva din nord. Mi-am început sedinţa relatând că este vorba despre un ţinut pustiu şi extrem de rece. Dar şi că acolo se afla o clădire foarte mare, de tip industrial, iar nu foarte departe se zărea marea acoperită de o calotă groasă de gheaţă. Întrucât mă aflam la locul potrivit şi în faţa ţintei dorite, Fred (căpitanul Frederick H. Atwater, ofiţerul monitor – n. n.) *mi-a arătat fotografia clădirii, care mi s-a părut că semănă cu un vast depozit de marfă, având acoperişul plat. Fred m-a întrebat ce cred eu că se întâmplă înăuntru.*

Am stat un pic să mă relaxez şi să-mi eliberez mintea. Apoi, cu ochii închişi, mi-am imaginat că mă strecor în clădire, coborând prin acoperiş. (...) Construcţia era de mărimea a două sau trei centre comerciale adunate sub acelaşi acoperiş. De fapt, era atât de mare încât nu puteam vedea decât unul sau doi pereţi, care se întindeau pe toată lungimea clădirii spre centru şi serveau ca pereţi de susţinere. Chiar şi aceştia avesu segmente deschise pe toată lungimea lor, (...) În arcadele uriaşe dintre pereţi se găseau nişte obiecte care semănau cu nişte trabucuri gigantice, de diferite mărimi. Unul părea mai vechi şi am simţit că se afla în reparaţii, dar altul era extrem de mare, dincolo de orice mi-aş fi putut imagina. Peste tot era un adevărat labirint de schelărie şi ţevi de oţel legate între ele. În interior se mai afla şi ceea ce părea să fie o pereche de cilindri uriaşi, care erau dudaţi unul de

altul pe lungime, iar eu am avut senzaţia covârşitoare că era vorba de un submarin, unul cu adevărat foarte mare, cu două corpuri de presiune gemene. (...) Am făcut nişte crochiuri generale, reprezentând porţiuni din locurile pe care percepusem în interior, după care am spus că, la o primă impresie, pare să fie vorba de o navă sau ceva de genul acesta, posibil un submarin, care se afla în interiorul clădirii" [46, p. 120 – 122].

Peste câteva zile, Atwater i-a cerut lui McMoneagle să „viziteze" din nou clădirea. *„Ceea ce nu ştiam eu* – povesteşte în continuare „spionul psi" – *era că rezultatul şedinţei mele fusese raportat la NSC şi crease anumite disensiuni. La acel moment, părerea aproape unanimă era că sovieticii construiau un nou tip de navă de asalt, probabil un transportor de trupe dotat cu heliport. În a doua şedinţă RV pe care am făcut-o, m-am apropiat de vasul cel mare şi am fost uimit de lungimea şi înălţimea lui. Plutind pe lângă el, am intuit că avea cam de două ori lungimea unui teren de fotbal american, aproape 20 de metri lăţime şi înălţimea a şase sau şapte etaje (comparativ cu un bloc de apartamente standard). Era evident construit din două tuburi imense, puse alături pe aproape toată lungimea lor. (...) Unităţile principale de propulsie erau complet camuflate şi păreau destul de diferite faţă de cele obşnuite. M-am deplasat deasupra punţii şi am fost uimit să văd că avea lansatoare de rachete înclinate, unul lângă altul. Acest lucru avea o importanţă deosebită deoarece arăta că avea capacitatea să tragă în timp ce se afla în mişcare, ceea ce îl făcea să fie un tip de submarin extrem de periculos"* [46, p. 122].

Într-o a treia sesiune RV, lui McMoneagle i s-a cerut să estimeze în cât timp va fi terminat uriaşul submarin: *„Am vizitat iarăşi locul şi, bazându-mă pe ritmul cu care se desfăşurau lucrările de construcţie şi pe diferenţele pe care le percepeam în stadiul submarinului de la o şedinţă la alta, am dedus că va fi gata pentru lansarea la apă cam în patru luni, undeva prin luna ianuarie (...). Am semnalat şi că, în curând, numeroase buldozere şi alte echipamente de mare tonaj aveau să fie aduse pentru a săpa un canal care să facă legătura cu marea"* [46, p. 123].

Fotografiile făcute de sateliţii-spioni americani pe la mijlocul lunii ianuarie 1980 relevau existenţa unui canal proaspăt săpat, care se întindea de la clădirea 402 până la mare. La docuri se vedea un nou şi imens submarin, iar pe fotografii se putea observa clar că avea 20 de lansatoare înclinate de rachete; alături era un submarin de atac din clasa *Oscar*, proaspăt ieşit din reparaţii capitale, ce părea aproape neînsemnat comparativ cu celălalt. Noul submarin (din clasa Taifun – după codul folosit de

americani) era cel mai mare construit până atunci şi fusese realizat pe şantierul naval i Severodvinsk, la Marea Albă, lângă Arhanghelsk. A fost lansat la apă la începutul anului 1980 şi a intrat în dotarea Marinei Roşii cu indicativul TK 208. Se ştie acum că submarinul avea corpul de presiune format din cinci segmente interioare, realizate în cadrul unei suprastructuri cu două compartimente principale paralele. Transporta 20 de rachete cu multiple focoase nucleare, repartizate înclinate pe două rânduri în fața bordului principal. Măsura 172 de metri în lungime (cam de 1,75 ori lungimea unui teren de fotbal american), avea o lățime de circa 23 de metri şi o înălțime de 21 de metri (adică aproape cât şase etaje şi jumătate de bloc standard). Prin urmare, informațiile obținute de Mc Moneagle prin CRV erau aproape exacte.

Pe vremea când a activa la unitatea de spionaj parapsihologic de la Fort Meade, Edward Dames a elaborat o procedură RV pe care a denumit-o „RV prin căutare deschisă". Înainte de o şedință RV, în loc, de pildă, de a nota pe o hârtie desemnarea unei ținte concrete – „turnul Eiffel", de exemplu – atribuindu-i coordonate numerice, Dames se limita să le atribuie coordonatelor cuvintele „căutare deschisă", pe care le scria şi le introducea într-un plic. Dames avea convingerea că utilizarea „căutării deschise"elibera percepția parapsihică a „vizionarului la distanță" spre accesarea de informații despre orice eveniment cese putea dovedi a fi deosebit de interesant. Putea fi ceva ce tocmai se întâmplase sau se întâmpla oriunde în lume; sau putea fi ceva care urma să aibă loc. În ziua de 15 mai 1987, Dames îl adusese pe „vizionarul" Paul Smith în încăperea destinată şedințelor RV şi îi dăduse coordonatele unei „căutări deschise". *„Smith şi-a desenat ideogramele şi a intrat în Stadiul Doi, vocalizând impresii senzoriale de bază; au urmat cele dimensionale, schițele din Stadiul Trei, apoi tabelul de Stadiu Patru. (...) Desenele şi descrierile lui păreau să se refere la o navă maritimă americană, o rachetă, o explozie, pierderi de vieți omeneşti. În unele momente din timpul sesiunii, deşi comportamentul său nu sugera nimic mai mult decât un om care gândeşte cu voce tare în timp ce face omuncă de rutină, Smith intrase aproape în bilocație. Avea senzația că se afla la bordul navei, lângă locul exploziei, în plin haos al detonației portocalii, al confuziei, mutilărilor, morții"* [31, p. 416]. După încheierea şedinței RV, Dames a adunat schțele şi descrierile , a redactat o scurtă analiză şi le-a clasat, considerând şedința un eşec (el spera să afle informații despre … extratereştrii). Dar peste două zile, în Golful Persic, fregata americană *Stark* a fost lovită de o rachetă *Exocet* trasă de pe un avion de luptă irakian. Au murit pe loc 24 dintre membrii echipajului, iar alți 13 au decedat ulterior

în urma rănilor suferite. Percepțiile parapsihice ale lui P. Smith fuseseră favorizate, probabil, de faptul că sesiunea RV avusese loc într-un moment când se manifesta deja o neliniște pronunțată, în armata şi în publicul american, relativ la războiul dintre Irak şi Iran şi la amenințarea celui dintâi la adresa navelor americane prezente în Golful Persic.

Înaintea şi în timpul primului război din Irak (din 1991), unități de spionaj parapsihologic a Pentagonului i s-au trasat sarcini specifice, cum ar fi: identificarea locurilor unde s-ar afla presupusele arme de distrugere în masă ale irakienilor, localizarea lui Saddam Hussein, urmărirea deplasărilor diviziilor irakiene, aflarea pozițiilor lansatoarelor de rachete *Scud*, depistarea unităților care incendiau instalațiile petroliere kuweitiene. Nu se cunoaşte încă gradul de reuşită al acestor operațiuni RV, dar este de de sperat că, pe măsură ce va trece timpul şi (dacă) desecretizările vor continua, se vor afla mai multe despre succesele/insuccesele lor, precum şi dacă au avut vreo anume importanță în desfăşurarea războiului.

Trupele americane au reuşit să-l captureze pe Saddam Hussein în decembrie 2003, după încheierea celui de-al doilea război din Golf. În ziua următoare condamnării la moarte a fostului lider irakian, celebrul parapsihic izraelian Uri Geller afirma, într-un interviu acordat agenției de presă *Reuters*, că ascunzătoarea lui Saddam fusese localizată de militarii americani prin folosirea informațiilor obținute prin RV. Unii jurnalişti au speculat că însuşi Uri Geller fusese „vizionarul" care ajutase la prinderea lui Saddam Hussein. Oficialitățile americane nu au confirmat, dar nici nu au infirmat aceste alegații. Cert este faptul că, pe 3 noiembrie 2003, parapsihologul Stephan A. Schwartz a coordonat la Atlantic University un amplu experiment dublu-orb de RV, în care subiecților li s-a cerut să previzioneze capturarea lui Saddam Hussein. Analiza rezultatelor experimentului (la care se fac referiri în [47]) relevă o frapantă asemănare între datele furnizate anticipat prin RV şi ceea ce s-a întâmplat, după experiment, în realitate. Acest lucru este evident dacă se compară, pe coloane paralele, predicțiile prin RV cu informațiile din *mass-media* de după capturarea lui Saddam:

Previziuni prin RV	Informații din *mass-media*
Saddam va fi găsit în subsolul unei case umile de la periferia unui cătun de lângă Tikrit. Casa face parte dintr-o mică fermă mărginită de o parte de un drum de țară,	*„Saddam a fost găsit lângă satul Adwar din zona Tikrit, într-o mică fermă". „În interiorul acestei colibe, o placă acoperea ascunzătoarea subterană".*

şi de cealaltă parte de un râu.	*„Un râu curge în apropiere, iar un drum prăfuit trece prin faţa fermei”.*
Saddam va arăta ca un om fără adăpost, îmbrăcat în veşminte negre, cu părul vâlvoi, dezordonat şi cu barbă lungă încărunţită. Va avea cu el o anumită sumă de bani.	Imaginile foto şi video din *mass-media* au confirmat descrierea. În ascunzătoarea sa, Saddam păstra circa 750.000 de dolari.
Saddam va fi, în momentul descoperirii lui, împreună cu doi sau trei susţinători.	*„Militarii au arestat alţi doi afiliaţi irakieni încă neidentificaţi”.*
Saddam va încerca să pară sfidător, dar nu va opune rezistenţă; în fapt, va fi obosit şi descurajat.	*„Era un om obosit şi resemnat cu soarta lui”.*
Sadam va avea asupra lui un pistol, dar nu îl va folosi.	*„Saddam era înarmat cu un pistol, dar nu a opus rezistenţă în cursul capturării sale”.*

Este de remarcat şi că desenele şi schiţele efectuate de „vizionarii la distanţă” în cursul experimentului sunt izbitor de asemănătoare cu imaginile şi diagramele oferite de oficialităţile americare după prinderea lui Saddam. La patru zile după acel experiment, Pentagonul a anunţat formarea unui detaşament secret pentru a-l vâna pe fostul dictator. Pe 16 decembrie 2003, comandoul îşi îndeplinea misiunea. S-au utilizat în cursul ei, pe lângă metodele informative convenţionale, şi procedee de spionaj parapsihologi? La momentul actual, este hazardat să se dea un răspuns cert.

8. Dacă acordăm încredere celor relatate de unii participanţi direcţi la „programul STAR GATE”, au existat confruntări directe, pe „câmpul de luptă mental”, între agenţii psi americani şi omologii lor ruşi. O astfel de situaţie este descrisă de David Morehouse, unul din „vizionarii la distanţă” de la Fort Meade între 1988 şi 1990. Cu prilejul unei „vizite” făcută extrasenzitivilor sovietici, a descoperit că aceştia foloseau o contra-măsură psihotronică faţă de spionajul parapsihic.

„Am intrat într-una din camerele pentru RV şi ascultam Desperado al formaţiei Eagles la căşti pentru a mă calma în vederea şedinţei – povesteşte Morehouse. Am citit coordonatele misiunii, am închis ochii şi, în câteva secunde, am aterizat ghemuit pe un acoperiş. Era foarte frig, zăpada acoperind totul, pe cât vedeam. (...) Eram pe vârful unei clădiri cu trei etaje ce făcea parte dintr-un complex (aparţinând serviciului de informaţii al armatei sovietice, GRU – n. n.)*, undeva adânc în interiorul Rusiei. Era înconjurată de păduri şi ferme agricole. (...) De îndată am fost atras spre o mică clădire de la marginea complexului. Eram amorţit de frig. Mi s-a spus ulterior că aveam pielea de găină.*

Mi-am dorit să trec prin peretele clădirii şi imediat am fost alinat de căldura din interior. După ce m-am încălzit câteva momente, am început să explorez clădirea şi am descoperit că avea şase camere ce înconjurau o încăpere principală centrală. (...) I-am spus monitorului meu că nu era nimeni acolo, iar el mi-a sugerat să mă deplasez înapoi în timp cu o zi sau două. (...) Am văzut oameni lucrând la birourile lor. Unii vorbeau la telefon, alţii lucrau la hârtii, iar alţii discutau între ei. Birourile păreau să fie pentru administraţie, nu pentru RV. Însă aveam o senzaţie de căldură foarte puternică. Căldura mă intriga şi am început să fac schiţe la ceea ce vedeam. Dar, de asemenea, am început să am tulburări, să mi se înmoaie picioarele şi să-mi tremure capul. Tulburările au devenit mai intense când am desenat mai de aproape o cutie mică, plată, montată sus pe un perete. De la ea venea o lumină strălucitoare; semăna cu un girofar. Simţeam ca şi cum toate celulele corpului meu erau pişcate. Cu cât mă apropiam mai mult, cu atât mă simţeam mai slăbit. Eram ca Superman în preajma kryptonitului. M-am neliniştit şi m-am întors în corpul meu fizic. Mai târziu, în aceeaşi zi, am comparat schiţele mele cu unele făcute de Mel Riley în timpul sesiunii lui şi ele erau identice. Şi el văzuse cutia de pe perete, ca şi alţii. După ce am plecat, ei au vizionat cutia. S-a dovedit a fi un fel de scut sau ecran energetic, la care sovieticii lucraseră ani de zile. Acest dispozitiv l-au recunoscut toţi ca funcţionând cu forme familiare de energie – frecvenţe foarte joase, radio, TV sau asemănătoare. Atunci când dispozitivul depista o formă pe care nu o recunoştea, dădea alarma şi emitea o undă de frecvenţă joasă destinată să perturbe şi să întrerupă semnalul parapsihic. Sovieticii montaseră astfel de scuturi în camere unde aveau loc întruniri secrete sau în care operau extrasenzitivii lor" (citat după [48, p. 167 – 169]). De observat că acea contra-măsură psi nu era prea eficientă, căci a putut fi, totuşi, detectată prin RV.

Convinşi că spionii psi sovietici „vizitau" Statele Unite şi că *„experimentau în special abilitatea psihotronică de a ucide sau incapacita de la distanţă"* {48, p. 169], membrii echipei de la Fort Meade au hotărât să încerce tehnici de contraatac. „Ţinta" a fost un grup de trei extrasenzitivi ruşi (printre ei o femeie având, se pare, numele de Inga Arnyet), despre care descoperiseră prin RV că acţionau dintr-un complex de lângă Moscova. Mel Riley îşi aminteşte: *„Am hotărât că ei ar putea fi vulnerabili la o forţă concentrată. Părea o sarcină prea mare, dar după un timp am observat că ei păreau să acţioneze independent. Nu foloseau un monitor. Erau parapsihici nativi şi cred că nu simţeau nevoia vreunei supervizări. Ne-am imaginat că dacă cinci sau*

şase dintre noi ne-am arăta brusc şi în acelaşi timp în faţa lor, ei s-ar speria. Şi a mers" (citat după [48, p. 170]). S-a format astfel un grup de şase „vizionari de la distanţă" ce urmau să se concentreze simultan asupra femeii, care părea a fi oponentul cel mai puternic. Comandantul unităţii avea să acţioneze ca monitor. La semnalul lui, unul câte unul, spionii psi au alunecat în „astral". Folosind aceleaşi coordonate, s-au întâlnit în complexul sovietic, fiecare conştient de celălalt numai ca figuri aproape translucide, fantomatice. „Deplasându-se" pe un culoar larg, grupul a descoperit doi bărbaţi într-un birou, care nu se arătau a fi extrasenzitivi. Spionii psi s-au despărţit, inspectând birourile din vecinătate. *„Deodată, femeia extrasenzor a fost localizată. Potrivit lui Riley, femeia s-a tulburat foarte tare când s-a trezit faţă în faţă cu grupul, deoarece nu s-a aşteptat niciodată la aşa ceva. Când grupul a vizionat-o colectiv, femeia şi-a pierdut toată concentrarea. Devenise ineficientă ca vizionar la distanţă. După operaţiune, spionii psi din grup s-au uitat unul la celălalt. Era momentul să se întoarcă acasă. De parcă ar fi fost baloane cu heliu lansate în aer şi sparte unul câte unul, membrii grupului au dispărut vederii"* [48, p. 171]. Nu este de mirare că un astfel de „spectacol" a putut s-o deconcerteze total pe rusoaica parapsihică.

Lyn Buchanan, „vizionar la distanţă" şi monitor în proiectele CENTER LANE, SUN STREAK şi STAR GATE, a avut întâlniri extrasenzoriale cu spionii psi ai altei mari puteri. O sesiune RV, spune el, l-a *„dus într-un loc izolat în munţi, unde un grup de copii, toţi lucrând într-un fel de şedinţe (nu CRV sau vreo altă formă de RV pe care s-o recunosc) şi raportând ceea ce descoperiseră. Erau spionii psi ai Chinei. Găsind locul, l-am «marcat» astfel încât să mă pot întoarce. În următoarele câteva luni, am mers s-o cunosc pe o fată care mă spionase, şi am început o stranie prietenie mentală. Avea treisprezece ani şi era pe cale să se retragă din spionaj. (...) Numai peste ani am aflat că chinezii îşi retrăgeau spionii parapsihici atunci când ajungeau la pubertate. (...) În ce priveşte restul unităţii noastre, cred că ei au făcut unele sesiuni RV privind efortul chinez în spionajul psi"* (citat după [48, p. 173 – 174]).

Relativ la posibilităţile de apărare faţă de spionajul prin RV, acelaşi Lyn Buchanan afirma: *„În unitatea militară în care am activat, ne bucuram când aveam ca ţinte persoane care credeau în sfere protectoare de «lumină albă» şi în alte asemenea talismane. Ei erau atât de vulnerabili, încât şedinţele de vizionare se reduceau de la o oră la cincisprezece minute sau chiar mai puţin. CRV trece de aceste metode de protecţie deoarece nu se bazează pe magie mentală sau pe telepatie*

şi puteri mentale competitive. CRV (...) implică doar o interogare a subconştientului propriu în legătură cu ținta. Ideea este că subconştientul are abilitatea de a cunoaşte aproape totul despre ținte. Deține informația şi este pregătit să o ofere. Aşa că toți cei care încearcă să se protejeze de CRV, îşi pierd timpul, deoarece CRV nu necesită accesarea lor pentru obținerea informațiilor. Dacă persoana țintă dispune de protecție, un operator CRV începător va putea vuzualiza doar acea protecție, fiind astfel oprit. Dar în stagiile avansate de antrenament, operatorii învață cum să depăşească aceste pelicule de «fum» extrem de repede, asemenea unui hacker expert care trece de firewall-uri şi parole fără să stea prea mult pe gânduri. Protecția [para]*psihică este inutilă când vine vorba de un operator CRV profesionist"* [49, p. 171 – 172]. Aceste aserțiuni exprimă ele nişte adevăruri indubitabil dovedite sau conțin elemente de intoxicare informativă (intenționând, în speță, să descurajeze măsurile de protecție parapsihică)? În domeniul atât de sensibil al spionajului, şi cu atât mai mult al celui parapsihologic, afirmațiile categorice trebuie privite cu multă circumspecție.

9. În general, din ansamblul rapoartelor cunoscute în prezent din „programul STAR GATE" şi al relatărilor adiacente, ar reieşi că:

- RV este un fenomen real;
- Fenomenul RV nu este atenuat sau anihilat de distanță sau de orice tip de ecranare;
- Abilitățile RV pot fi dobândite/îmbunătățite prin instruiri şi antrenamente speciale;
- RV are potențial aplicativ în culegerea de informații secrete;
- RV se bazează pe formule de protocoale ştiințifice având ca scopuri: i) să mențină concentrarea „vizionarului la distanță"; ii) să păstreze acuratețea datelor achiziționate; iii) să mențină permanent „vizionarul" şi informațiile receptate pe urmele țintei, astfel încât datele să fie obținute numai prin mijloace parapsihice.

Aşa cum se precizează în [50], metodele de culegere a informațiilor prin procedee parapsihologice/psihotronice pot avea rezultate efective în condițiile în care: i) spionii psi posedă realmente (şi pe o perioadă de timp suficient şi eficient de lungă); ii) datele obținute prin metodele respective sunt adecvat culese, analizate, prelucrate şi interpretate; iii) aceste date sunt în mod necesar (dacă nu chiar obligatoriu) coroborate cu informații furnizate de alte surse, atât convenționale, cât şi neconvenționale; iv)

informațiile astfel finalizate sunt procesate şi folosite în timp util de-a lungul lanțului de decizie şi comandă, pentru a conduce la acțiuni eficace.

În ce priveşte recrutarea persoanelor apte pentru spionajul prin RV, „un bun parapsihic" nu este doar prin respectiva calitate şi o persoană aptă să activeze în structuri informative şi/sau militare, ci el trebuie să aibă şi capacitatea de a se adapta la rigorile şi modalitățile de lucru specifice structurilor respective.

Bibliografie

1. Herodot – „Istorii", Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1961.
2. A. S. Berger, J. Berger – „The Encyclopedia of Parapsychology and Psychical Research", Paragon House, New York, 1991.
3. * * * – *„Pourrait-on utiliser pour la guerre les phénomènes parapsychiques?"*, *ANNALES DES SCIENCES PSYCHIQUES*, 26e Année, No. 2, Février 1916, p. 43 – 44.
4. C. Richer – „Traité de métapsychique", Alcan, Paris, 1922.
5. * * * – *„Les sourciers militaires"*, *ANNALES DES SCIENCES PSYCHIQUES*, 26e Année, No. 3, Mars 1916, p. 59.
6. A. Viré – *„La radiesthésie ou art du sourcier appliquée aux besoins militaires"*, *REVUE DU GÉNIE MILITAIRE*, Tome LXXIV, Janvier-Février 1935, p. 92 – 100.
7. E. Celan – „Parapsihologia şi serviciile secrete", Editura Miracol, Bucureşti, 1997.
8. G. Nielsen, J. Polansky – „Pendulum Power", Destiny Books, Rochester, Vermont, 1987.
9. C. Bird – „The Divining Hands", E.P. Dutton, 1979.
10. V. Săhleanu – „Fenomenul PSI", Bucureşti, 1979.
11. J. Mishlove, S. P. Sirag – „The Roots of Consciousness", Second Edition, Council Oak Books, 1993
12. C. L. Linedecker – „The Psychic Spy", Doubleday, NewYork, 1976.
13. G. W. Meek – „From Enigma to Science", Samuel Weiser, Inc., New York, 1973.
14. E. W. Davis – *„Teleportation Physics Study"*, Air Force Research Lab. Special Report, Edwards Air Force Base, August 2004.

15. J. B. Rhine – *„Location of hidden objects by a man-dog team”*, *JOURNAL OF PARAPASYCHOLOGY*, Vol. 35, No. 1, p. 18 – 33.
16. M. Ebon – „Psychic Warfare: Threat or Ilusion”, McGrow-Hill, New York, 1983.
17. K. A. Kress – *„Parapsychology in Inteligence: A Personal Review and Conclusions”*, *STUDIES IN INTELLIGENCE*, Winter 1977.
18. G. Méssadié – *„Une étrange experiénce à bord du Nautilus”*, *SCIENCE ET VIE*, No, 509, Février 1960.
19. L. Pauwels, J. Bergier – „Le matin des magiciens”, Gallimard, Paris, 1960.
20. V. Purvis – *„The Nautilus Affaire”*, URL: www.io.com/~hambone/arch/nauti.html , 1997.
21. M. Hallet – „Les sciences parallèles ou la sagesse des fous”, Éditions Espaces de libertés, Bruxelles, 1992.
22. Sheila Ostrander, Lynn Schroeder – „Psychic Discoveries Behind Iron Curtain”, Prentice-Hall, New Jersey, 1970.
23. J. D. LaMothe – *„Controlled Offensive Behavior – USSR (U)”*, DIA, ST-CS-01-169-72, July 1972.
24. P. T. Van Dyke, M. L. Juncosa – *„Paranormal Phenomena – Briefing on a Net Assessment Study”*, WN-8019-ARPA, January 1973.
25. J. D. LaMothe, L. Maire – *„Soviet and Czechoslovakian Parapsychology Research (U)”*, DIA, DST-1810S-387-75, September 1975
26. * * * – *„Paraphysics R&D – Warsaw Pact (U)”*, DIA, DST-1810S-202-78, March 1978.
27. T. Hamilton – *„Soviet and East-European Parapsychology Research”*, CIA, LSD/OSI, SI 77-10012, April 1977.
28. J. B. Alexander – *„The New Mental Battlefield”*, *MILITARY REVIEW*, Vol. 60, No. 12, December 1980, p. 47 – 54.
29. R. Groller – *„Soviet Psychotronics – A State of Mind”*, *MILITARY INTELLIGENCE*, Vol. 12, No. 4, October/December 1986, p. 18 – 21.
30. URL: www.remoteviewed.com
31. URL: www.irva.org
32. URL: www.biomindsuperpowers.com
33. J. Schnabel – „Spionii PSI. Istoria secretă a spionilor PSI americani”, Editura Aldo Press, Bucureşti, 1998.

34. H. Puthoff, R. Targ – *„Perceptual Augmentation Technics – Progress Report No. 3”*, SRI Project 3183, 31 Ocrober 1974.
35. H. Puthoff, R. Targ – *„Perceptual Augmentation Technics. Part 1: Executive Summary. Part 2: Research Report”*, SRI Project 3183, 1 december 1975.
36. * * * – *„Memorandum for the Record. Subject: Parapsychology «Remote Viewing»”*, CIA, S/AOB OTS, 20 April 1976.
37. R. Targ, H. Puthoff – *„Information Transfer Under Conditions of Sensory Shielding”*, *NATURE*, Vol. 252, October 18, 1974, p. 602 – 607.
38. H. Puthoff, R. Targ – *„A Perceptual Channel for Information Transfer Over Kilometer Distances. Historical Perspective and Recent Research”*, *THE PROCEEDINGS OF IEEE*, Vol. 64, No. 3, 1976, p. 329 – 354.
39. H. Puthoff, R. Targ – „Mind Reach”, Delacorte Press, New York, 1977.
40. L. R. Bremseth – *„Unconventional Human Intelligence Support: Transcendent and Asymetric Warfare Implications of Remote Viewing”*, Marine Corps War College, Marine Corps University, Marine Corps Cimbat Development Command, Quantico, VA, 28 Aprilie 2001.
41. G. S. Bekkum – *„Inside National Security Agency: Are Psychic Spies Watching You?”*, *AMERICAN CHRONICLE*, September 20, 2007
42. E. Meckelburg – „Agenții PSI – manipularea conştiinței noastre”, Editura Nemira, Bucureşti,1996.
43. Paul H. Smith – *„What Is Remote Viewing?”*, URL: www.irva.org
44. H. E. Puthoff – *„CIA-Initiated Remote Viewing Program at Stanford Research Institute”*, *JOURNAL OF SCIENTIFIC EXPLORATION*, Vol. 10, No. 1, 1996, p. 63 – 76.
45. * * * – *„Remote Viewing – Defense Intelligence Agency Coordinate Remote Viewing Manual (CRV Manual)”*, URL: http://crvmanual.com
46. J. McMoneagle – „The Stargate Chronicles. Memoirs of a Psychic Spy”, Hampton Roads Publishing Co., Charlotesville, Virginia, 2002).
47. * * * – *„RV describes Saddam's capture before it occurs”*, *VENTURE INWARD*, March/Aprilie 2004, p. 30 – 31.
48. J. Mars – „Psi Spies. The True Story of America's Psychic Warfare Program”, Readhowyouwant, 2008.
49. L. Buchanan – „Al şaptelea simț”, Editura Daksha, Bucureşti, 2008.

50. I. Mamulaş – *„Spionajul parapsihologic (IV)”*, *Supliment PULSUL GEOSTRATEGIC*, Nr. 48, 5 martie 2009, p. 1 – 7.